

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.017.02.2018
P/18/045

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/04 – Zmiany w organizacji i funkcjonowaniu administracji rolnej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Wojciech Ostrowski, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LRZ/130/2018 z dnia 24.09.2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Rzeszowie (OT KOWR), 35-001 Rzeszów, ul. A. Asnyka 7
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Borcz, Dyrektor OT KOWR (Dyrektor), od dnia 1 września 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

OT KOWR w okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 września 2017 r. do dnia 30 września 2018 r., został właściwie przygotowany do przejścia i realizacji powierzonych zadań po zniesionym Oddziale Terenowym Agencji Nieruchomości Rolnych (OT ANR) oraz Oddziale Terenowym Agencji Rynku Rolnego (OT ARR).¹ Prawidłowo zostały przejęte i zaewidencjonowane składniki majątkowe ze zniesionych OT ANR i OT ARR. Pracownicy zatrudnieni w OT KOWR byli merytorycznie przygotowani do wykonywania przydzielonych zadań, które w przypadku większości pracowników stanowiły kontynuację zadań uprzednio wykonywanych w OT ANR i OT ARR. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli OT KOWR rzetelnie realizował przydzielone zadania, w toku kontroli nie ujawniono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów, unormowań wewnętrznych oraz terminowości załatwiania spraw. Na szczególne podkreślenie zasługuje, zdaniem organu kontrolnego, wywiązywanie się z powierzonych zadań, pomimo, iż do czerwca 2018 r. jednostka kontynuowała sprawy prowadzone przez byłe sekcje zamiejscowe w Krakowie i Kielcach, zapewniała ich obsługę finansową oraz przygotowywała te jednostki do wyodrębnienia jako samodzielne w strukturze KOWR.

Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, iż niezapewnienie OT KOWR wystarczającej liczby etatów i ich ograniczanie w kontrolowanym okresie prowadziło do nadmiernego obciążenia pracowników i stwarzało ryzyko wystąpienia nieprawidłowości i nieterminowej realizacji zadań.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zmiana umów o pracę 17 pracowników zniesionych agencji (OT ANR i OT ARR) z bezterminowej na terminową była niezgodna z przepisem art. 51 ust 3 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. *Przepisy*

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

wprowadzając ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.² Za naruszenie to nie odpowiada Dyrektor OT KOWR.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie KOWR do wdrożenia zadań przejętych od zniesionych Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych, w tym zatrudnienia pracowników tych agencji.

Opis stanu faktycznego

1.1. W odniesieniu do udziału pracowników OT ANR oraz OT ARR w organizacji nowo powstającej jednostki - Dyrektor KOWR (były Dyrektor OT ANR) oraz Zastępca Dyrektora KOWR (były Dyrektor OT ARR) wyjaśnili, iż podlegli im pracownicy w ramach obowiązków służbowych wykonywali szereg czynności technicznych związanych z procesem przekształcenia, m.in. takich jak: przygotowanie i zmiana siedziby, określanie zapotrzebowania na środki pracy, archiwizowanie i przekazywanie dokumentacji bieżącej i archiwalnej, a także przygotowywanie odpowiedzi i materiałów na żądanie Biura Prezesa ANR (pracownicy ANR).

(dowód: akta kontroli str. 4-11)

Analizy kosztów i terminów przeprowadzenia reorganizacji, przyszłych skutków finansowych i ich efektów prowadzone były na poziomie Centrali ANR.

Do OT ANR wpływały natomiast wytyczne, harmonogramy i instrukcje dotyczące prowadzonych przekształceń oraz wnioski o sporządzanie zestawień i raportów z ich realizacji. W szczególności Dyrektor OT ANR na wniosek Centrali ANR sporządził:

- zestawienie dotyczące wykorzystywanych lokali biurowych i kosztów ich eksploatacji (wraz z propozycją ich wykorzystania w strukturze KOWR)³,
- zestawienie obowiązujących umów cywilno-prawnych, których stroną był OT ANR⁴ (informując jednocześnie, iż nie przewiduje zawierania umów dotyczących utworzenia KOWR),
- raport dotyczący stanu zaawansowania na dzień 14 czerwca 2017 r. prac w zakresie zniesienia ANR i utworzenia KOWR⁵. W raporcie Dyrektor informował o realizacji zadań wg. ustalonej kolejności wskazując jednocześnie, iż wobec braku ostatecznych rozstrzygnięć co do struktury organizacyjnej i szczegółowego zakresu zadań KOWR, występują trudności dot. przygotowania siedziby Oddziału i jednostek zamiejscowych, przekazania spraw z zakresu windykacji należności do tworzonych Oddziałów w Krakowie i Kielcach (dotychczasowe sekcje zamiejscowe OT ANR), wydzielenia spraw archiwalnych i przekazania ich do Archiwum Państwowego i nowoutworzonych jednostek. Dyrektor wskazał ponadto na braki kadrowe w KOWR w Krakowie i Kielcach zagrażające prawidłowej realizacji zadań przez te jednostki.
- raport j.w. według stanu na dzień 24 lipca 2017 r.⁶, w którym Dyrektor wskazał bieżącą realizację zakładanych zadań w obszarach :organizacyjnym i lokalowym, archiwum i kancelaria, informatyka i bezpieczeństwo informacji, finansowo-księgowym, zamówień publicznych, kadrowo-personalnym i gospodarowania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa (Zasobem). Ponadto w odniesieniu do sekcji zamiejscowych w Krakowie i Kielcach wskazał, że przygotowywane są

² Dz.U. 2017 poz. 624 ze zm., zwana dalej *pw KOWR*

³ pismo RZ.SOP.221.4.2017.PC z 29 marca 2017 r.

⁴ pismo BP.ZO.SAG.24.98.2017.WS z 8 czerwca 2017 r.

⁵ pismo BP.ZO.SPR.011.4.2017.DP z 14 czerwca 2017 r.

⁶ pismo BP.ZO.SPR.011.4.2017.DP z 26 lipca 2017 r.

one do samodzielnego wykonywania zadań jako Oddziały Terenowe KOWR (prowadzone są stosowne szkolenia i konsultacje, przekazywana jest dokumentacja). Jako zagrożenie dla zachowania ciągłości działań Dyrektor podał: brak zatwierzonego planu finansowego na IV kwartał 2017 r. oraz schematu organizacyjnego oddziałów terenowych.

W toku kontroli Dyrektor wyjaśnił, iż w informacjach przygotowywanych dla Biura Prezesa ANR wskazywał na ewentualne zagrożenia dotyczące rozpoczęcia funkcjonowania całego KOWR, natomiast nie pojawiały się i nie zgłaszano zagrożeń dot. powstawania oddziału.

(dowód: akta kontroli str. 4-8, 12-49)

Dyrektor OT ANR podejmował działania organizacyjne w celu zapewnienia rozpoczęcia funkcjonowania OT KOWR, na mocy upoważnienia⁷ udzielonego przez Pełnomocnika do spraw utworzenia KOWR.

Dyrektor wyjaśnił, iż nie miał żadnego wpływu na wielkość limitu zatrudnienia w KOWR. W dniu 22 lutego 2017 r. do Biura Prezesa ANR przekazano zestawienia dot. pracowników OT ANR, zawierające aktualny staż pracy, datę zatrudnienia w jednostce, zajmowane stanowisko, wykształcenie, dodatkowe kwalifikacje, ponadto informacje o podleganiu ochronie pracowniczej wynikającej z przepisów prawa pracy, a także o okresach długotrwałej nieobecności.

Dyrektor wyjaśnił, iż propozycje zatrudnienia otrzymał od osoby wskazanej przez pełnomocnika do spraw utworzenia KOWR w zamkniętych kopertach oznaczonych imieniem i nazwiskiem i działając na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa⁸ doręczył je w maju 2017 r. pracownikom OT ANR, a następnie odebrał od nich oświadczenia o przyjęciu, bądź odrzuceniu propozycji zatrudnienia w OT KOWR. Stanowiska pracy, wysokość wynagrodzenia i czas trwania umowy zawarte były w poszczególnych propozycjach zatrudnienia.

Przydzielenia pracowników do poszczególnych wydziałów dokonał Dyrektor już po rozpoczęciu funkcjonowania OT KOWR. *Zostało to poprzedzone analizą wykonywanych do tej pory zadań przez poszczególne osoby.*

(dowód: akta kontroli str. 4-8, 50-51)

Wicedyrektor (były Dyrektor OT ARR) wyjaśnił natomiast, iż otrzymał polecenie z Centrali ARR dotyczące przypisania każdego pracownika do poszczególnych mechanizmów i zadań wykonywanych w OT ARR oraz przypisania pracowników wykonujących prace w zakresie mechanizmów przechodzących do ARiMR. Będąc na spotkaniu z pełnomocnikiem w Warszawie wskazał osoby na stanowiska kierowników dwóch wydziałów. Stanowisko kierownika objął tylko jeden z pracowników, natomiast drugi nie otrzymał propozycji ponieważ nie został utworzony wydział, którym miał kierować (Wydział Kontroli). Propozycje warunków zatrudnienia w OT KOWR (otrzymane z Centrali zamknięte imienne koperty) pracownikom OT ARR przekazywał osobiście w maju 2017 r. na podstawie pełnomocnictwa⁹. Po zebraniu od pracowników podpisanych oświadczeń o przyjęciu zaproponowanych warunków zatrudnienia w KOWR, przekazał je do Centrali. W przypadku pracowników, którzy otrzymali propozycję zatrudnienia w ARiMR, były one wręczane przez Dyrektora OR ARMiR w OT ARR w jego obecności.

(dowód: akta kontroli str. 9-11, 52)

1.2. Według stanu na dzień 1 września 2017 r. w strukturze OT KOWR funkcjonowały Wydziały: Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem, Rozwoju Rynków Rolnych, Organizacyjno-Prawny, Finansowo Księgowy

⁷ Upoważnienie Nr 11 z dnia 25 kwietnia 2017 r.

⁸ Pełnomocnictwo Nr 39 z dnia 25 kwietnia 2017 r.

⁹ Pełnomocnictwo Nr 40 z dnia 25 kwietnia 2017 r.

i Windykacji oraz 3 Sekcje Zamiejscowe Gospodarowania Zasobem (w Krośnie, Przemyślu i Trzebownisku). W związku z wejściem w życie w dniu 27 września 2018 r. *Regulaminu Organizacyjnego KOWR*¹⁰ w OT KOWR powołany został Wydział Kontroli na Miejscu (3 pracowników), natomiast w ramach Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem utworzono Sekcję Gospodarowania Zasobem oraz Sekcję Kształtowania Ustroju Rolnego.

W skład struktur organizacyjnych zarówno OT ANR, jak i OT ARR wchodziło po 3 sekcje merytoryczne, ponadto w OT ANR wyodrębnionych było 8 sekcji zamiejscowych (w Kielcach, Krakowie, Przemyślu, Krośnie, Tarnowie, Opatowie, Trzebownisku i Lubaczowie), z tego 4 na terenie województwa podkarpackiego.

(dowód: akta kontroli str. 53-84)

1.3. W I półroczu 2018 r. łączny koszt utrzymania siedziby OT KOWR wyniósł 393.561,51 zł, z tego: 261.441,59 koszt najmu budynku, 75.117,58 zł – media (energia elektryczna, woda, kanalizacja) oraz 57.002,34 zł – sprzątanie. W analogicznym okresie roku 2017 powyższe koszty kształtowały się następująco: łącznie 409.992,06 zł, z tego: 256.884,53 zł – czynsz, 82.488,29 zł – media, 70.619,24 zł - sprzątanie. OT KOWR (a uprzednio OT ANR) zajmuje wynajmowany budynek, stąd brak obciążeń w postaci remontów, ubezpieczenia oraz dozoru. W OT KOWR usługę sprzątania zapewniania firma zewnętrzna, w OT ANR byli to pracownicy jednostki.

OT KOWR nie dysponuje danymi dotyczącymi kosztów utrzymania siedziby OT ARR w I półroczu roku 2017.

(dowód: akta kontroli str. 85-101)

1.4. Stosownie do polecenia Wiceprezesa ANR¹¹, w okresie od 17 do 21 lipca 2017 r. w OT ANR przeprowadzono inwentaryzację środków trwałych oraz przedmiotów niskocennych (w drodze spisu z natury), środków pieniężnych na rachunkach bankowych, udziałów w innych podmiotach oraz rozrachunków (w drodze potwierdzenia sald), rezerw oraz rozliczeń międzyokresowych (weryfikacja poprzez porównanie danych ksiąg rachunkowych z danymi z odpowiednich dokumentów). Stosownie do zarządzenia Prezesa ARR przeprowadzono również inwentaryzację majątku OT ARR.

Ustalono, iż w toku inwentaryzacji różnic nie stwierdzono, przeprowadzone inwentaryzacje zostały prawidłowo udokumentowane i powiązane z zapisami ksiąg rachunkowych OT KOWR.

W toku oględzin 20 składników majątku trwałego (o łącznej wartości księgowej 360.275,88 zł) i ujętych w ewidencji księgowej jednostki stwierdzono, iż znajdowały się one w siedzibie OT KOWR.

(dowód: akta kontroli str. 102-161)

1.5. Realizując postanowienia art. 47 oraz art. 52 *pw KOWR* dot. przekazania akt spraw, rejestrów, spisów, baz danych z dotychczasowych struktur ANR oraz ARR do KOWR:

- Dyrektor OT ANR w dniu 29 sierpnia 2017 r. przekazał do Prezesa ANR wykazy spraw w toku, umów w toku oraz informacji o dokumentach znajdujących się w archiwum zakładowym¹²,
- Dyrektor OT ARR w dniu 31 sierpnia 2017 r. przekazał dokumenty j.w. do Prezesa ARR.

¹⁰ Zarządzenie Nr 145/2018/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 13 września 2018 r.

¹¹ BP.ZK.ZD1.36.1.2017.AN z czerwca 2017 r.

¹² Stosownie do wytycznych otrzymanych z Biura Prezesa ANR w piśmie BP.ZO.ABP.0150.4.2017.DG z dnia 23 sierpnia 2017 r.

W kontroli ustalono, iż w OT KOWR w pełni została zachowana ciągłość realizacji zadań przejętych z OT ANR oraz OT ARR. Istotny wpływ na taki stan rzeczy miało przydzielenie tychże zadań pracownikom uprzednio je realizującym w zniesionych agencjach, a także odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie posiadane przez te osoby.

(dowód: akta kontroli str. 162-172)

Od dnia 1 września 2017 r. działalność OT KOWR prowadzona była w oparciu o postanowienia *Regulaminu Organizacyjnego KOWR*¹³, określającego w rozdziale trzecim zasady funkcjonowania oddziału terenowego. Regulaminy wewnętrzne wydziałów opracowane przez Dyrektora i przesłane do Dyrektora Generalnego w dniach 14 i 15 września 2017 r. nie zostały zatwierdzone.

Dyrektor wyjaśnił, iż nie posiada wiedzy o powodach nie zatwierdzenia tych dokumentów. W związku z niezatwierdzeniem regulaminów wydziały jednostki funkcjonowały w oparciu o postanowienia w.wym. *Regulaminu Organizacyjnego*. Dyrektor wyjaśnił dalej: *Regulamin dopuszczał tworzenie Sekcji Zamiejscowych. W związku z tym w miejsce funkcjonujących w ANR Sekcji Zamiejscowych Gospodarowania Zasobem, aby nie powodować znacznych zmian organizacyjnych zarówno dla kontrahentów, jak i pracowników (wykonujących do tej pory prace poza siedzibą Oddziału) utrzymano funkcjonowanie w tamtych lokalizacjach Sekcji Zamiejscowych KOWR. W związku z tym utrzymano sekcje w Przemyślu, Krośnie i Trzebownisku. Natomiast z uwagi na zmniejszenie stanu osobowego dotychczasowej sekcji w Lubaczowie, nie została ona odtworzona w strukturze KOWR.*

Wewnętrzne regulaminy organizacyjne wydziałów OT KOWR zatwierdzone zostały przez Dyrektora Generalnego w dniu 28 maja 2018 r. (projekty tych dokumentów przesłane zostały w dniu 19 kwietnia 2018 r. z Biura Dyrektora Generalnego do wszystkich OT w celu uzgodnienia).

W dniu 27 września 2018 r. wprowadzony został nowy *Regulamin Organizacyjny KOWR*¹⁴, regulujący m.in. strukturę i zadania oddziałów terenowych.

(dowód: akta kontroli str. 173-220)

Propozycje zatrudnienia w OT KOWR (w maju 2017 r.) otrzymało 69, spośród 119 osób zatrudnionych w OT ANR (wg. stanu na dzień 1 maja 2017 r.) oraz 17 pracowników OT ARR (spośród 35 zatrudnionych w OT ARR). Przyjęcia propozycji odmówiło 2 pracowników OT ANR. Sposób i formę przekazania pracownikom propozycji zatrudnienia szczegółowo przedstawiono w pkt 1.1. niniejszego wystąpienia.

Wszyscy pracownicy, którym nie przedstawiono propozycji zatrudnienia otrzymali stosowne odprawy określone w art. 51 ust. 9 *pw KOWR*.

W kontroli ustalono, iż Dyrektor przydzielił zatrudnionych pracowników do wydziałów realizujących zadania wykonywane przez te osoby w zniesionych agencjach.

Zatrudnienie w OT KOWR na dzień 1 września 2017 r. wynosiło 85 osób (67 osób z OT ANR, 17 osób z OT ARR i 1 osoba spoza zniesionych agencji powołana na stanowisko zastępcy dyrektora).

Według zajmowanych stanowisk zatrudnienie to kształtowało się następująco: 1 dyrektor, 2 zastępców dyrektora, 4 kierowników wydziałów (średni staż zatrudnionego 29 lat), 24 głównych specjalistów (średni staż zatrudnionego 24 lata), 19 starszych specjalistów (średni staż zatrudnionego 21 lat), 15 specjalistów (średni staż zatrudnionego 10 lat), 16 starszych referentów (średni staż zatrudnionego 31 lat), 4 zatrudnionych na innych stanowiskach (średni staż zatrudnionego 29 lat).

¹³ Zarządzenie Nr 01/2017/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 1 września 2017 r.

¹⁴ Zarządzenie Nr 145/2018/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 13 września 2018 r.

W kontroli ustalono, iż spośród 17 byłych pracowników OT ARR – 12 zatrudnionych zostało w OT KOWR na takich samych stanowiskach jak uprzednio, 1 na stanowisku wyższym, natomiast 4 na stanowiskach niższych. W przypadku byłych pracowników OT ANR - 26 zatrudnionych zostało w OT KOWR na takich samych stanowiskach jak uprzednio, 18 na stanowisku wyższym, natomiast 23 na stanowiskach niższych.

Każdy z pracowników OT ARR otrzymał w OT KOWR miesięczne wynagrodzenie brutto wyższe niż otrzymywane w poprzedniej jednostce (od 1.050 zł do 5.100 zł), natomiast w odniesieniu do pracowników byłego OT ANR: wynagrodzenia 60 osób uległy obniżeniu (od 136 zł do 9.230 zł), natomiast w przypadku 7 osób – zwiększeniu (od 27 zł do 1.003 zł).

(dowód: akta kontroli str. 221-241)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w OT KOWR w przeliczeniu na 1 etat wynosiło na dzień 31 grudnia 2017 r. – 6.516,64 zł (na dzień 30 czerwca 2018 r. – 6.153,58 zł). Wynagrodzenie to było wyższe o 24% od przeciętnego wynagrodzenia w OT ARR na dzień 31 sierpnia 2017 r. (5.271,16 zł) i o 23% niższe od takiego wynagrodzenia w OT ANR (8.455,69 zł).

Kwoty wynagrodzeń poszczególnych pracowników były zgodne z przepisami zarządzenia Nr 13 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. *w sprawie zasad wynagradzania Pracowników Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa*.

(dowód: akta kontroli str. 242-243)

Spośród 85 osób zatrudnionych na dzień 1 września 2017 r. w OT KOWR – łącznie 20 osób (17 z OT ANR i 3 z OT ARR) otrzymało propozycje zatrudnienia na czas określony (maksymalnie na 33 miesiące, począwszy od dnia 1 września 2017 r.), tym osobom powierzone zostało wykonywanie zadań tożsamyh lub podobnych jak wykonywane w poprzednich strukturach organizacyjnych. Żadna z osób nie została zwolniona przed upływem czasu trwania umowy o pracę. W okresie objętym kontrolą 3 osoby wnioskowały o przedłużenie umów: w przypadku 1 z tych osób umowa przedłużona została do dnia 28 lipca 2019 r. (pierwotnie zawarta do dnia 28 lipca 2018 r.), natomiast w odniesieniu do 2 pozostałych osób Dyrektor Generalny KOWR wniosków nie uwzględnił i osoby te po zakończeniu umowy przeszły na emeryturę.

P.o. Dyrektora Generalnego KOWR, pan Piotr Serafin, wyjaśnił, iż w jego ocenie propozycja zatrudnienia na czas określony nie naruszała przepisów prawa, w szczególności art. 51 ust. 3 *pw KOWR*, gdyż przepis ten nie zabraniał Pełnomocnikowi proponowania zatrudnienia na podstawie umowy na czas określony, nawet gdy pracownik był zatrudniony na umowę na czas nieokreślony. Pełnomocnik miał zaproponować nie tylko warunki pracy i płacy, ale przede wszystkim zaproponować zatrudnienie – co jest jednoznaczne ze wskazaniem podstawy prawnej zatrudnienia, a w przypadku zatrudnienia na umowę o pracę – rodzaj tej umowy. Oznacza to, że brak było przeszkód formalnych, by osobom zatrudnionym dotychczas na umowy o pracę na czas nieokreślony – zaproponować zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas określony.

(dowód: akta kontroli str. 244-253)

Stan zatrudnienia w OT KOWR w okresie objętym kontrolą uległ zmniejszeniu z 85 osób (etatów) według stanu na dzień 1 września 2017 r. do 80 osób (79 etatów oraz 1 osoba zatrudniona na zastępstwo) na dzień 30 września 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 221)

W okresie objętym kontrolą w OT KOWR zatrudniono 4 osoby, z tego 1 powołaną na stanowisko zastępcy dyrektora (od dnia 1 września 2017 r.) oraz 3 osoby w drodze konkursu:

- 1 na pełny etat na stanowisko głównego specjalisty w Wydziale Finansowo-Księgowym i Windykacji (osoba ta uprzednio pracowała w analogicznym wydziale w OT ANR), w związku z przejściem na emeryturę pracownika,
- 1 na 3/5 etatu na stanowisko specjalisty w Wydziale Organizacyjno-Prawnym, w związku ze zmniejszeniem wymiaru pracy przez zatrudnionego radcę prawnego,
- 1 na czas zastępstwa na stanowisko specjalisty w Wydziale Rozwoju Rynków Rolnych.

Nabór na powyższe 3 stanowiska przeprowadzony został w sposób otwarty i konkurencyjny, w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa¹⁵

Ponadto w okresie od października do grudnia 2017 r. w jednostce zatrudnionych zostało 5 osób na umowę zlecenie, co szczegółowo przedstawiono w dalszej treści niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 254-257)

W oparciu o analizę obsady kadrowej 3 wydziałów OT KOWR: Wydziału Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem, Wydziału Rozwoju Rynków Rolnych oraz Wydziału Finansowo-Księgowego i Windykacji ustalono, iż merytoryczne przygotowanie zatrudnionych w nich osób było adekwatne do wykonywanych zadań. Zatrudnionym w badanych wydziałach pracownikom przydzielono tożsame bądź podobne zadania jakie wykonywali uprzednio w strukturach zniesionych agencji. Pozwoliło to w konsekwencji na zachowanie ciągłości realizacji zadań przez OT KOWR. Zakresy czynności pracowników badanych wydziałów w sposób przejrzysty i dokładny określały zakres powierzonych obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności. Do jednostki nie wpłynęły skargi na sposób realizacji zadań, a w prowadzonych przez podmioty zewnętrzne kontrolach nie stwierdzono w tym zakresie istotnych nieprawidłowości. W szczególności ustalono:

- Wydział Finansowo-Księgowy i Windykacji – zatrudnienie na dzień 1 września 2017 r. wynosiło 12 osób (w OT ANR – 19 osób) – 11 z byłej Sekcji Finansowo-Księgowy i Windykacji OT ANR oraz 1 osoba z wydziału finansowego OT ARR i na dzień 30 września 2018 r. uległo zmniejszeniu o 2 osoby (2 etaty przeniesione do OT KOWR w Krakowie i Kielcach). Do czerwca 2018 r. Wydział zapewniał obsługę OT KOWR w Krakowie i Kielcach stąd, jak wyjaśniła Kierownik Wydziału (uprzednio Główny Księgowy OT ANR), dla pełnej i terminowej realizacji zadań w okresie od 9 października do 31 grudnia 2017 r. zatrudniono 5 osób na umowę, a w I połowie 2018 r. wystąpiła konieczność pracy w godzinach nadliczbowych (łącznie 185 godzin). Kierownik Wydziału posiadała stosowne pełnomocnictwa do prowadzenia m.in. rachunkowości oraz zawierania umów (w imieniu KOWR wraz z inną upoważnioną osobą) z zakresu działalności KOWR zgodnie z właściwością OT KOWR w Rzeszowie, Krakowie i Kielcach.

Wszyscy pracownicy Wydziału uprzednio zatrudnieni w OT ANR posiadali nadane wcześniej uprawnienia do systemu FIX, które zachowały ważność w OT KOWR¹⁶. Do dnia 31 października 2017 r. pracownicy ci (oraz pracownik zatrudniony poprzednio w OT ARR i przeszkolony stanowiskowo przez

¹⁵ Dz.U. z 2018 r. poz. 1154, zwana dalej *ustawą o KOWR*

¹⁶ Pismo Dyrektora Generalnego KOWR CEN.BTI.WAIT.043.1.2017.PW.2 z dnia 28 września 2017 r.

informatyków OT KOWR oraz pozostałych pracowników Wydziału) uzyskali nowe uprawnienia do dnia 31 października 2017 r.

Pierwsze księgowania w systemie FIX w OT KOWR rozpoczęte zostały w dniach: 6 (wprowadzanie) i 20 (księgowanie) października 2017 r.

- Wydział Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem – zatrudnienie na dzień 1 września 2017 r. wynosiło 41 osób (wszyscy uprzednio zatrudnieni w Sekcji Gospodarowania Zasobem OT ANR liczącej 74 osoby) i na dzień 30 września 2018 r. uległo zmniejszeniu o 5 osób (3 etaty przeniesione do OT KOWR w Krakowie i 2 do OT KOWR w Kielcach). Kierownik Wydziału (uprzednio Kierownik Sekcji Gospodarowania Zasobem OT ANR) wyjaśnił, że podlegli pracownicy to osoby bardzo dobrze znające przepisy i procedury związane z kształtowaniem ustroju rolnego, jak też gospodarowania Zasobem, zatem nie wystąpiła potrzeba dodatkowych szkoleń. Wskazał natomiast, iż *problemem było i jest odpowiednie przeorganizowanie zespołu ludzkiego, dostosowanie do zmienionych priorytetów i radzenie sobie z ciągłym zmniejszaniem się liczby pracowników. Ponadto bardzo uciążliwy jest centralistyczny model zarządzania w KOWR, który być może jest skuteczny i właściwy w odniesieniu do zadań realizowanych po zniesionej ARR, jednak do gospodarowania Zasobem, który stwarza różnorodne, nie zawsze przewidywalne problemy, model ten powoduje spowolnioną decyzyjność w sytuacjach kiedy reakcja właściciela nieruchomości będącej w Zasobie musi być szybka (gwałtowne zjawiska atmosferyczne, zdarzenia losowe).*

W okresie objętym kontrolą pracownicy Wydziału przepracowali w ponadwymiarowym czasie pracy 71,5 godzin. Kierownik Wydziału wyjaśnił, iż wynikało to z konieczności obsługi stoisk promocyjnych KOWR w dni wolne od pracy.

- Wydział Rozwoju Rynków Rolnych – zatrudnienie na dzień 1 września 2017 r. – 13 osób (wszyscy uprzednio zatrudnieni w OT ARR). Kierownik Wydziału w OT ARR zatrudniony był na stanowiskach: z-cy dyrektora i głównego specjalisty w Sekcji Informacji i Promocji. Na dzień 30 września 2018 r. zatrudnienie w Wydziale wynosiło 12 osób w związku z wydzieleniem Sekcji Kontroli na Miejscu jako odrębnego wydziału (3 pracowników) i zatrudnieniem 2 pracowników (z tego 1 na zastępstwo).

W odniesieniu do nowych zadań nie realizowanych uprzednio w OT ARR: *Program dla szkół oraz Monitorowanie i nadzór nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego* – przydzieleni do jego obsługi pracownicy uczestniczyli w szkoleniach z zakresu obsługi działań.

W okresie objętym kontrolą pracownicy Wydziału przepracowali w ponadwymiarowym czasie pracy 234,5 godziny. Kierownik Wydziału wyjaśnił, iż taki stan rzeczy wynikał wykonywaniem zadań Wydziału z zakresu promocji.

(dowód: akta kontroli str. 258-300)

W okresie objętym kontrolą pracownicy OT KOWR wykonywali pracę w ponad normatywnym czasie pracy w wymiarze łącznym 618 godzin (120,5 w roku 2017 i 497,5 do 30 września roku 2018) i w zamian uzyskali czas wolny – do dnia 30 września 2018 r. rozliczono łącznie 609 godzin.

(dowód: akta kontroli str. 272-278)

W odniesieniu do ustalonego w toku kontroli zmniejszenia zatrudnienia w OT KOWR i redukcji etatów w kontekście konieczności zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji zadań Dyrektor wyjaśnił iż *zmniejszenie w ciągu mijającego roku stanu zatrudnienia o 7 etatów spowodowało, że prawidłowe realizowanie zadań nałożonych na Oddział jest utrudnione. Redukcja zatrudnienia w OT Rzeszów*

dokonywana była poprzez natychmiastowe przesunięcia pracowników do innych OT (w Krakowie i Kielcach) a to wiązało się z zaprzestaniem wykonywania przez nich wykonywania zadań w Oddziale i pozostawieniem spraw niezakończonych. Wynikiem tego było obciążenie pozostałych pracowników dodatkowymi obowiązkami. Mając na uwadze powyższą sytuację istnieje ryzyko powstania nieprawidłowości w realizacji zadań nałożonych na Oddział. Decyzyjność w zakresie spraw kadrowych leży w gestii Dyrektora Generalnego KOWR. Rola OT polega na wykonywaniu zarządzeń, wytycznych i poleceń. Dlatego też Oddział Terenowy w Rzeszowie w korespondencji dot. realizacji zmian organizacyjnych – zmniejszenia stanu zatrudnienia – informował Centralę KOWR o skutkach prowadzonej polityki kadrowej (dodatkowe obciążenie pracowników, konieczność zatrudnienia dodatkowych pracowników na umowy zlecenie, praca w nadgodzinach). Merytoryczne uzasadnienia wniosków o niezmnieszenie stanu zatrudnienia w OT Rzeszów, pozostały jak dotąd bez odpowiedzi.

(dowód: akta kontroli str. 301-302)

W kontroli przeprowadzonej w dniach od 12 do 31 października 2017 r. inspektor Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie odnoszącym się do działalności OT KOWR ustalił, iż Dyrektor OT KOWR zawarł umowy zlecenie z 5 osobami wykonującymi zadania w Wydziale Finansowo-Księgowym i Windykacji pomimo, iż łączący strony stosunek prawny nosi cechy umowy o pracę i wniósł na tej podstawie o potwierdzenie na piśmie zatrudnienia tych osób na podstawie umów o pracę.

Dyrektor OT KOWR zakwestionował powyższy wniosek jako nieuzasadniony i wynikający z błędnej interpretacji przepisów prawa pracy. Wg. stanu na dzień zakończenia kontroli sporna kwestia rozpatrywana jest przez sąd pracy.

Ponadto w jednostce przeprowadzono kontrole:

- wykonywania zadań obronnych – kontrola problemowa realizowana w dniach od 12 do 15 marca 2018 r. przez delegowanych pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- warunków pracy i przestrzegania przepisów BHP i p.poż. – kontrola realizowana przez Biuro Zarządzania Kapitałem Ludzkim KOWR w dniach 9 i 10 sierpnia 2018 r.

W powyższych kontrolach nie stwierdzono nieprawidłowości, a wykazane uchybienia zostały przez OT KOWR usunięte.

Kontrole wykonania zadań przez OT KOWR przedstawione zostały w pkt 2.3 wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 303-343)

1.6. Dyrektor Biura Finansowo-Księgowego KOWR wyjaśnił, iż Agencja Rynku Rolnego nie prowadziła ewidencji księgowej z podziałem operacji księgowych na miejsca powstawania kosztu (OT ANR). Księgi rachunkowe ARR nie zawierały wydzielonych analityk lub innych wyróżników dzielących wydatki na poszczególne OT ARR. Ponadto zgodnie z polityką finansową ARR, OT ARR nie dysponowały własnymi środkami finansowymi, a powstające zobowiązania były regulowane przez Centralę ARR. W związku z powyższym ustalenie wydatków poniesionych przez Centralę ARR a związanych z działalnością OT ARR w Rzeszowie na podstawie zapisów w księgach rachunkowych jest niemożliwe. W odniesieniu do OT KOWR – prowadzi on wyodrębnioną ewidencję księgową i samodzielnie reguluje swoje zobowiązania finansowe, natomiast wydatki ponoszone przez Centralę KOWR na rzecz OT KOWR ujmowane są w księgach rachunkowych Centrali. Dla potrzeb kontroli poszczególne biura/departamenty Centrali KOWR dokonały oszacowania wydatków na podstawie dokumentów źródłowych w odniesieniu do poszczególnych kategorii wydatków. W przekazanych danych nie ujęto wydatków poniesionych przez Centralę w zakresie pochodnych od wynagrodzeń (ZUS, podatek od osób

fizycznych, PFRON), gdyż wydatki te ponoszone były zbiorczo bez przypisania poszczególnym OT.

Na podstawie danych przekazanych przez Dyrektora Biura Finansowo-Księgowego KOWR oraz uzyskanych z ewidencji księgowej OT KOWR ustalono, iż okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2018 r. wykonanie planu finansowego OT KOWR, w odniesieniu do poszczególnych kategorii wydatków, kształtowało się następująco:

- na funkcjonowanie – 5.048.887,65, w tym na wynagrodzenia: 4.031.368 zł,
- majątkowe : 0 zł,
- na realizację zadań : 0 zł,
- pozostałe wydatki : 0 zł.

Wydatki OT ANR w analogicznym okresie wynosiły:

- na funkcjonowanie – 10.824.577,36 zł, w tym na wynagrodzenia: 7.467.808,03 zł,
- majątkowe : 162.060,09 zł,
- na realizację zadań : 0 zł,
- pozostałe wydatki : 0 zł.

Z uwagi na brak pełnych danych w odniesieniu do OT KOWR oraz różną właściwość miejscową obydwu jednostek (w przypadku OT KOWR - województwo podkarpackie, natomiast OT ANR również małopolskie oraz świętokrzyskie i zlokalizowane na tym terenie Sekcje Zamiejscowe) wydatki w OT KOWR i OT ANR w powyższym zakresie są nieporównywalne.

(dowód: akta kontroli str. 344-349)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli jako nieprawidłowe ocenia natomiast dokonanie zmian umów o pracę 17 pracowników OT KOWR poprzez zmianę okresu obowiązywania umów z nieoznaczonego na oznaczony, co zdaniem organu kontrolnego stanowiło naruszenie postanowień art. 51 ust. 3 *pw KOWR*¹⁷. Za nieprawidłowość tą odpowiedzialności nie ponosi jednak Dyrektor OT KOWR.

Ocena cząstkowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli proces przekształcenia OT ANR i OT ARR w OT KOWR przeprowadzony został w sposób pozwalający na pełną realizację zadań ustawowych przez nową jednostkę od dnia 1 września 2017 r. W szczególności Dyrektor OT KOWR w sposób właściwy dokonał obsady stanowisk w komórkach merytorycznych, pracownicy posiadali kwalifikacje adekwatne do przydzielonych obowiązków. Prawidłowo zostały przejęte i zaewidencjonowane składniki majątkowe ze zniesionych OT ANR i OT ARR.

2. Realizacja zadań przejętych od zniesionych agencji rolniczych oraz zadań zleconych przez KOWR.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą do OT KOWR nie wpłynęły skargi na sposób realizacji zadań.

(dowód: akta kontroli str. 350-351)

¹⁷ Opinia Departamentu Prawnego i Orzecznictwa Kontrolnego NIK, znak KPK-KPP.440.091.2018/LSz z dnia 19 listopada 2018 r.

2.2. W okresie objętym kontrolą od decyzji administracyjnych wydanych w OT KOWR złożonych zostało łącznie 2 odwołania do Dyrektora Generalnego KOWR:

- 1 odwołanie od decyzji w sprawie wysokości przyznanej pomocy w ramach działania *Program dla szkół* - decyzja uchylona i przyznanie spornej kwoty 16.546,72 zł,
- 1 odwołanie od decyzji w sprawie stwierdzenia odpowiedzialności płatnika w ramach działania *Monitorowanie rynku mleka* – decyzja utrzymana w mocy (kwota sporna 6.786,75 zł).

Ponadto od decyzji Dyrektora KOWR działającego z upoważnienia Dyrektora Generalnego KOWR złożone zostały 4 odwołania do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi od decyzji w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości – 2 zaskarżone decyzje utrzymane w mocy, 1 uchylona i postępowanie w całości umorzone w całości, 1 decyzja uchylona w całości i sprawa przekazana do ponownego rozpatrzenia (ostateczna decyzja o umorzeniu postępowania).

(dowód: akta kontroli str. 352-405)

2.3. W okresie objętym kontrolą w OT KOWR przeprowadzono:

- kontrolę wykonanie zadań związanych z przygotowaniem i realizacją procesu wykonania odkupu i pierwokupu nieruchomości sprzedanych z Zasobu przez OT ANR w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 sierpnia 2017 r. – kontrola realizowana przez Biuro Kontroli i Bezpieczeństwa Informacji KOWR w okresie od 23 października 2017 r. do 5 grudnia 2017 r.

W kontroli nie ujawniono nieprawidłowości, Dyrektor podjął działania w celu usunięcia stwierdzonych uchybień – wprowadzono wzór rejestru informacji o zgłoszonych przez rolników zapotrzebowaniach w zakresie zakupu nieruchomości rolnych z Zasobu, sporządzono pisemne zalecenia dla pracowników w zakresie przestrzegania i stosowania wewnętrznych uregulowań w celu wyeliminowania stwierdzonych w toku kontroli jednostkowych przypadków odstępstw w tym zakresie.

- audyt w zakresie gospodarowania środkami z budżetu Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji dot. płatności w ramach programu *Owoce i warzywa w szkole* realizowanego przez OT ANR – audyt przeprowadzony przez Departament Audytu Środków Publicznych Ministerstwa Finansów w dniu 5 stycznia 2018 r.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie m.in. terminowości składania wniosków o pomoc, kompletności i autoryzacji wniosków, zgodności obsługi wniosków z obowiązującymi procedurami, wyliczenia wysokości płatności.

- kontrola realizacji przez OT KOWR *Programu dla szkół* – kontrola realizowana przez Biuro Kontroli i Bezpieczeństwa Informacji KOWR w okresie od 18 czerwca do 24 lipca 2018 r.

W kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, a wskazane uchybienia zostały usunięte poprzez m.in. aktualizację zakresów obowiązków pracowników dot. określenia limitów finansowych dot. autoryzacji operacji, dokonano podziału uprawnień i odpowiedzialności pracowników w zakresie obsługi wniosków i przeprowadzania kontroli na miejscu, zwrócono uwagę pracownikom Wydziału na konieczność precyzyjnej weryfikacji formalno-prawnej wniosków o płatność.

(dowód: akta kontroli str. 406-454)

2.4. Z dniem 1 września 2017 r. OT KOWR przejął z OT ARR i realizował następujące działania:

- *Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości* (od 1 września do 31 grudnia 2017 r. złożono 4 wnioski na łączną kwotę 3.197,18 zł, a od 1 stycznia do 30 września 2018 r. – 26 wniosków na kwotę 30.447,28 zł),

- *Program dla szkół*, stanowiący kontynuację programów: *Szklanka mleka i Owoce i warzywa w szkole* (od 1 września do 31 grudnia 2017 r. wpłynęło 14 wniosków na kwotę łączną 2.102.456,28 zł, a od 1 stycznia do 30 września 2018 r. – 73 wnioski na kwotę 9.541.387,92 zł),
 - *Administrowanie funduszami promocji produktów rolno-spożywczych*
 - *Monitorowanie rynku mleka*
 - *Monitorowanie umów na dostarczanie produktów rolnych* (do dnia 30 września 2018 r. do jednostki nie wpłynęły zgłoszenia dot. tego zadania),
 - *Działania promocyjne i informacyjne mające na celu promowanie produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych,*
 - *Dopłaty do materiału siewnego* (do 31 grudnia 2017 r.).
- (dowód: akta kontroli str. 290-291)

Wykonanie planu finansowego ZWRSP w zakresie wpływów z gospodarowania mieniem Zasobu za 3 kwartały 2018 r., w porównaniu do analogicznego okresu roku 2017, kształtowało się następująco:

- ze sprzedaży mienia Zasobu – w roku 2018 - 26.896 tys. zł (85,1% planu – 31.616 tys. zł), co stanowiło 93,5% wykonania w roku 2017 – 28.780 tys. zł,
 - z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu w roku 2018 – 6.592 tys. zł (110,2% planu – 5.980 tys. zł), co stanowiło 78% wykonania w roku 2017 – 8.459 tys. zł.
- (dowód: akta kontroli str. 455-481)

2.5. Według stanu na dzień 1 września 2017 r. OT KOWR przejął łącznie 122 nierozpatrzonych spraw:

- 115 z wniosku o wydanie decyzji dot. przeniesienia własności nieruchomości rolnej na podstawie art. 2a ust. 4 i 5 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego¹⁸,
- 7 dot. skorzystania z prawa pierwokupu nieruchomości rolnych na podstawie art. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy.

Kontrolą objęto terminowość rozpatrzenia 10 wniosków o wydanie decyzji w sprawie przeniesienia własności nieruchomości rolnej i ustalono, iż we wszystkich sprawach stosowne decyzje zostały wydane w terminie do 60 dni od daty wpływu wniosku do OT ANR.

Ponadto ustalono, iż Wydział Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem od dnia 1 września 2017 r. do dnia 30 czerwca 2018 r. uczestniczył w opracowaniu łącznie 492 wniosków i umów na rzecz OT Kraków i OT Kielce (w sprawie wydania decyzji dot. sprzedaży nieruchomości rolnej – 198, warunkowych umów sprzedaży – 165 oraz powiadomień o zbyciu udziałów i akcji w spółce handlowej – 129).

Według stanu na dzień 1 września 2017 r. nie pozostał nierozpatrzony żaden wniosek dot. zadań przejętych od OT ARR.

(dowód: akta kontroli str. 482-493)

2.6. W OT KOWR wydanych zostało łącznie 1.445 decyzji w ramach działania *Dopłaty do materiału siewnego*, na podstawie wniosków złożonych w okresie od dnia 15 stycznia do dnia 25 czerwca 2017 r. Łączna kwota przyznanych płatności wyniosła 1.921.832,14 zł. Decyzje wydawane były w okresie listopad-grudzień 2017 r. Całość akt spraw przekazana została protokolarnie z OT KOWR do właściwych biur powiatowych ARiMR w okresie od dnia 28 listopada do dnia 15 grudnia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 494-499)

¹⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 1405 ze zm., dalej *ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego*

W toku kontroli analizą objęto wybrane w sposób celowy sprawy realizowane przez komórki organizacyjne OT KOWR:

- Wydział Kształtowania Ustroju Rolnego i Gospodarowania Zasobem:
 - Sekcja Gospodarowania Zasobem – 2 postępowania w sprawie wykonania prawa pierwokupu¹⁹ (łącznie wartość nabytych nieruchomości 960.000 zł) i 1 sprzedaż nieruchomości w drodze przetargu nieograniczonego²⁰ (kwota transakcji 17.863.890 zł).
 - Sekcja Kształtowania Ustroju Rolnego - tryb wydania decyzji dot. zgody na zbycie nieruchomości²¹.

Ustalono, iż powyższe postępowania przeprowadzone były zgodnie ze stosownymi przepisami prawa oraz uregulowaniami wewnętrznymi²².

Ponadto ustalono, iż realizując wniosek pokontrolny (pkt.2.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) w roku 2018 wprowadzono rejestr zgłoszonych przez rolników zapotrzebowań (ofert) na nabycie nieruchomości rolnych z Zasobu (233 pozycje na powierzchnię łączną 103,3824 ha).

(dowód: akta kontroli str. 500-603)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Wydziału przeprowadzili łącznie 39 kontroli podmiotów odnośnie zobowiązania określonego w art. 2a ust. 4 pkt 2 lit. c ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz warunków, o których mowa w art. 2b ust. 1 i 2 cyt. ustawy. W toku wykonanych kontroli nie stwierdzono naruszenia powołanych wyżej przepisów.

(dowód: akta kontroli str. 604-608)

Ustalono, iż w Wydziale prowadzone są i wykorzystywane w pracy bieżącej następujące ewidencje i rejestry dot. Zasobu: gruntów przejętych i zakupionych przez oddział do Zasobu, umów dzierżawy i sprzedaży, obiektów zabytkowych, zastrzeżeń reprivatyzacyjnych, gruntów atrakcyjnych, użytkowników wieczystych mienia Zasobu, mienia rozdysponowanego przez OT KOWR, nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i dzierżawy, ogłoszeń o przetargach na sprzedaż i dzierżawę nieruchomości (w systemie teleinformatycznym).

(dowód: akta kontroli str. 609-639)

- Wydział Rozwoju Rynków Rolnych – badaniem objęto realizację wniosku²³ o płatność w ramach *Programu dla szkół* i ustalono, iż postępowanie w zakresie zawarcia umowy, rozpatrzenia i weryfikacji wniosku o płatność, wydania decyzji o przyznaniu pomocy zrealizowane zostało zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz procedurą²⁴, terminowo i w sposób nie wymagający późniejszych korekt.

(dowód: akta kontroli str. 640-676)

W okresie objętym kontrolą zakresy działania Wydziałów OT KOWR były zgodne z zakresami określonymi w *Regulaminie Organizacyjnym KOWR*. Nadzór nad realizacją zadań sprawowany był przez kierowników poszczególnych wydziałów

¹⁹ Nr ewidencji SEG: 113720625 i 111815035/800

²⁰ Nr ewidencji SEG S1803P019/0/00705/18/LP

²¹ RZE.WKUR.510.509.2018.MM.8 z dnia 30.07.2018 r.

²² Zarządzenie Nr 83/2018/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 23 maja 2018 r. zmieniające Zarządzenie w sprawie nabywania nieruchomości rolnych na podstawie art. 2a ust. 6 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, Zarządzenie Nr 72/2017/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 27 września 2017 r. w sprawie sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Skarbu Państwa, Zarządzenie Nr 74/2017/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 27 września 2017 r. w sprawie odrębnych uregulowań dotyczących sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Skarbu Państwa wymagających szczególnego pełnomocnictwa.

²³ RZE.WRRR.893.7.2018.3MC.3

²⁴ Procedura 2 KP-611-575-ARMiR/2/2

w odniesieniu do podległych pracowników i Dyrektora KOWR w odniesieniu do działalności jednostki.

Dyrektor OT KOWR sporządził oceny ryzyka do planu audytu na rok 2018 i 2019 w odniesieniu do poszczególnych obszarów działalności jednostki (na wniosek i według wzoru przesłanego z Biura Audytu Wewnętrznego/Biura Audytu i Kontroli KOWR²⁵).

(dowód: akta kontroli str. 677-697)

W okresie objętym kontrolą agencja płatnicza nie prowadziła w OT KOWR kontroli wykonania zadań oraz audytu systemu zarządzania i kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 303-306)

2.7. W okresie od dnia 1 września 2017 r. do dnia 30 września 2018 r. pracownicy Sekcji Kontroli na Miejscu/Wydziału Kontroli na Miejscu przeprowadzili łącznie 123 kontrole. Na wniosek Wydziału Rozwoju Rynków Rolnych przeprowadzono łącznie 37 kontroli dotyczących podmiotów uczestniczących w programach: *Szklanka mleka, Owoce i warzywa w szkole* oraz *Program dla szkół*, 4 kontrole w ramach działania *Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości* oraz 1 kontrolę dot. zadania *Monitorowanie umów na dostarczanie produktów rolnych*.

W kontroli szkoły będącej beneficjentem *Programu dla szkół* stwierdzono udostępnianie owoców i warzyw niezgodnie z zasadami udostępniania dla danego semestru. Wobec powyższego do dyrektora szkoły wystosowano stosowne upomnienie.

(dowód: akta kontroli str. 698-733)

2.8. Od dnia 1 września 2017 r. ARMiR zapewniała OT KOWR dostęp do krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Pracownicy OT KOWR posiadali uprawnienia do systemu nadane w OT ANR (5 osób) oraz OT ARR. W kwietniu 2018 r. odnowione zostały uprawnienia dla 7 osób oraz nadane uprawnienia dla kolejnych 7. We wrześniu 2018 r. złożone zostały wnioski o rozszerzenie uprawnień dla 5 osób. Pracownicy OT KOWR wykorzystywali dane z ewidencji w toku bieżącej pracy.

(dowód: akta kontroli str. 734)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

OT KOWR realizował zadania zleczone oraz przejęte ze zniesionych OT ANR i OT ARR. Nie wystąpiły opóźnienia bądź nieprawidłowości w realizacji spraw objętych badaniem w toku kontroli. W badanych postępowaniach przestrzegano stosownych przepisów oraz procedur wewnętrznych.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*²⁶, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie

²⁵ CEN.BAW.D.032.1.2017.APC.3 z 8 listopada 2017 r. i CEN.BAW.D.0922.1.2018.APC.3 z 22 października 2018 r.

²⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm. (*ustawa o NIK*)

umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 17 grudnia 2018 r.

Kontroler
Wojciech Ostrowski
Główny specjalista k.p.

/.../

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

p.o. Dyrektora
Wiesław Motyka

/.../